

Beretning om registrering og behandling af magtanvendelser 2020

15. februar 2021

Indberetninger og ansøgninger vedr. magtanvendelse behandles for de borgere Svendborg Kommune har handleforpligtelse overfor. Det drejer sig om borgere i kommunens egne tilbud, i andre kommuners tilbud og i regionale tilbud.

Jf. aftale om forpligtende samarbejde behandler Socialafdelingen Myndighed også indberetninger og ansøgninger vedr. borgere, som Langeland og Ærø er handlekommune for.

Procedure

Den kommune der driver tilbuddet, har ansvaret for at påse, at de generelle rammer i botilbuddet herunder de fysiske rammer, den pædagogiske tilrettelæggelse af arbejdet mv. understøtter forebyggelse af magtanvendelse.

Handlekommunen har ansvar for at føre tilsyn med indhold og kvalitet i forhold til den enkelte borger.

Socialtilsynet fører tilsyn med kommunernes tilbud og skal i den forbindelse have kopi af alle indberetninger, ansøgninger og afgørelser vedr. magtanvendelse.

Når tilbuddet har foretaget magtanvendelse, sendes en indberetning til socialtilsynet og Socialafdelingen Myndighed, der behandler indberetningen.

Socialafdelingen Myndighed har ansvaret for at påse, at foranstaltninger om magtanvendelse og mindre indgreb i selvbestemmelsesretten overfor voksne ikke udstrækkes længere end absolut påkrævet og vurdere om betingelserne for magt er til stede eller ej. Den samlede viden danner løbende baggrund for undervisnings- og rådgivningstiltag. Det gælder også ved ændret lovgivning.

Magtanvendelsesreglerne

Regler om magtanvendelse er tæt forbundet med servicelovens regel om, at kommunen har en særlig pligt til at undgå omsorgssvigt over for borgere med en betydelig og varig nedsat psykisk funktionsevne, som

cittaslow - Svendborg

Telefontid:

Mandag-onsdag	Kl. 09.00-15.15
Torsdag	Kl. 09.00-16.45
Fredag	Kl. 09.00-13.00

Åbningstider ved personligt fremmøde

Mandag-fredag	Kl. 09.00-13.00
Torsdag tillige	Kl. 14.45-16.45

ikke er i stand til at tage forsvarligt vare på sig selv, og derfor er til fare for sig selv eller andre.

Den kommunale omsorgsforpligtelse er beskrevet i Servicelovens § 82. Hjælpen må ikke gennemføres med tvang medmindre bestemte betingelser er opfyldt. Disse betingelser er beskrevet i Servicelovens kapitel 24.

Det er en betingelse, at borgeren har en betydelig nedsat psykisk funktionsevne jævnfør Servicelovens § 124. Det er desuden en betingelse, at personalet har forsøgt, hvad der er muligt for borgerens frivillige medvirken. Hvis magtanvendelse skal finde sted, skal den udøves så skånsomt, kortvarigt og værdigt som muligt og skal altid følges op af tryktheds-skabende initiativer

Socialstyrelsen har gennemført et serviceeftersyn af lovgivning for magtanvendelsesreglerne, og dette har medført nye reviderede retningslinjer gældende pr. 1. januar 2020. Med de nye retningslinjer er der tilføjet nye paragraffer.

Med den reviderede lovgivning, giver Serviceloven pr. 01.01.2020 adgang til 8 indgreb i voksnes selvbestemmelsesret. Skal der anvendes andre indgreb end de 8 nævnt i serviceloven, skal hjemlen findes i anden lovgivning, f.eks. psykiatriloven, værgemålløven, straffeloven og sundhedsloven.

Der findes 3 slags magtanvendelsessager:

1. Akut magtanvendelse: Tilbuddet indberetter brug af magtanvendelse, hvor de ikke i forvejen har en tilladelse.
2. Forhåndsgodkendelse: Tilbuddet kan søge om en fremadrettet tilladelse til at bruge magtanvendelse i en bestemt situation for en tidsbegrænset periode.
3. Indberetning med en forhåndsgodkendelse: Tilbuddet indberetter brug af magt, hvor tilbuddet har en forhåndsgodkendelse til magtanvendelse i en beskrevet situation.

Samtidig med revidering af lovgivningen pr. 01.01.2020 skete en ændring i, hvem der tager beslutning om magtanvendelse ved de enkelte paragraffer i magtanvendelsesreglerne: Beslutningen om magtanvendelse i akutte magtanvendelser træffes af ledere og medarbejdere.

Forhåndsgodkendelser træffes fortsat ved kommunal afgørelse.

Flytning uden samtykke afgøres fortsat i familieretshuset.

Serviceloven giver adgang til følgende indgreb:

- Servicelovens § 124 c Afværgehjælp: Personalet kan kortvarigt fastholde eller føre en person væk fra en situation, når det er nødvendigt for at afværge at vedkommende forårsager væsentlig ødelæggelse af indbo eller andre værdier.

- Servicelovens § 124 d Fastholdelse mv.: Personalet kan fastholde, tilbageholde eller føre en person tilbage til boligen eller et andet opholdsrum, når personen udviser en adfærd, der er til fare for pågældende selv eller andre.

- Servicelovens § 125 Særlige døråbnere: Kommunalbestyrelsen kan træffe afgørelse om at anvende særlige døråbnere ved yderdøre i en afgrænset periode, når der er nærliggende risiko for at en eller flere personer ved at forlade tilbuddet udsætter sig selv eller andre for at

lide væsentlig personskade, og forholdene i det enkelte tilfælde gør det absolut påkrævet for at afværge denne risiko. Indgrebet skal indberettes.

- Servicelovens § 128 Stofseler: Kommunalbestyrelsen kan træffe afgørelse om at anvende fastspænding med stofseler til kørestol eller andet hjælpemiddel, seng, stol eller toilet for at hindre fald, når der er nærliggende risiko for at personen udsætter sig selv for at lide væsentlig personskade, og forholdene i det enkelte tilfælde gør det absolut påkrævet. Kommunalbestyrelsen træffer afgørelse om hvilken periode beskyttelsesmidlerne kan anvendes. Indgrebet skal indberettes.

- § 128 b Tryghedsskabende velfærdsteknologi: Kommunalbestyrelsen kan træffe afgørelse om at anvende tryghedsskabende velfærdsteknologi for en person i en afgrænset periode, når der er risiko for personskade og forholdene i det enkelte tilfælde gør det påkrævet for at afværge denne risiko. Tilladelse kan gives for en periode på 12 mdr., hvorefter der skal ske en revurdering. Indgrebet skal indberettes.

- 128 c Låsning og sikring af yderdøre og vinduer: Kommunalbestyrelsen kan træffe afgørelse om at låse eller på anden måde sikre yderdøre eller vinduer til en beboers egen bolig på botilbud i en afgrænset periode, når der er risiko for, at beboeren vil forlade sin bolig og derved udsætte sig selv eller andre for fare. Indgrebet skal indberettes.

- § 129 Flytning uden samtykke: Kommunal bestyrelsen kan indstille til Familieretshuset at træffe afgørelse om, at en person der modsætter sig flytning, eller mangler evnen til at give informeret samtykke hertil, optages i et bestemt botilbud, når det absolut påkrævet for, at den pågældende kan få den nødvendige hjælp, og hjælpen kan ikke gennemføres i personens hidtidige bolig.

§ 129 a: omhandler indstilling til familieretshuset om at træffe afgørelse om flytning uden samtykke for personer med betydelig og varig nedsat psykisk funktionsevne som følge af en sindslidelse der modsætter sig flytning, eller mangler evnen til at give informeret samtykke.

§ 136 a Fastholdelse i personlig hygiejne-situationer: Personalet kan kortvarigt fastholde en person i personlig hygiejne-situationer, når dette er nødvendigt for at sikre personens omsorg, sikkerhed eller værdighed. Anvendes der fastholdelse jf. denne § mere end 1 gang inden for 6 mdr. er personalelederen forpligtet til at anmode kommunalbestyrelsen om forhåndsgodkendelse i en tidsbegrænset jf. §136 a stk 3. Indgrebet skal indberettes.

Magtanvendelser 2020:

Type	Kommune	Tilbudtype	Hjemmel	Ikke hjemmel
SEL §124c	Svendborg	Region	1	
SEL § 124d	Svendborg	Egne	1	2
		Kommune	12	3
		Region	23	3
		Privat	2	
	Ærø	Privat		1
	Langeland	Egne	2	1
SEL § 128	Svendborg	Egne	4	
	Langeland	Kommune	1	
SEL § 128b	Svendborg	Egne	1	
		Region	1	
		Privat	1	1
	Ærø	Region	1	
SEL § 136a	Svendborg	Kommune	1	
SEL § 136a stk.3	Svendborg	Kommune	1	
I alt	Svendborg		48	9
	Ærø		1	1
	Langeland		3	1

Udover ovenstående indgreb er der modtaget og behandlet følgende magtanvendelsesindberetninger:

- Straffelovens § 13 Nødværge: 1 indberetning fra Regionstilbud
- Straffelovens § 68a stk. 2 Flytning ved dom – At tilsynsmyndigheden kan træffe bestemmelse om anbringelse i institution for personer med vidtgående psykiske handicap: 3 afgørelser.

Magtanvendelser 2017-2019:

Før ændringerne gav serviceloven adgang til følgende indgreb:

- 1) Servicelovens § 125: Brug af personlige alarm/pejlesystemer og særlige døråbnere.
- 2) Servicelovens § 126: Nødværge—fastholdelse i akut opståede situationer for at stoppe borger i at gøre skade på sig selv eller andre, typisk slag mod personale og medbeboere.
- 3) Servicelovens § 126a: Fastholdelse i forbindelse med hjælp til absolut nødvendig personlig hygiejne.
- 4) Servicelovens § 127: Kortvarig tilbageholdelse eller tilbageførelse til bolig - bruges, hvis der er fare for, at borger ved sin færden udsætter sig selv eller andre for at lide alvorlig personskade.
- 5) Servicelovens § 128: Brug af stofsele for at forhindre borger i at falde ud af kørestol, seng og lignende.
- 6) Servicelovens § 129, stk. 1-4: Permanent flytning til plejebolig uden borgers samtykke.

Type	Kommune	Tilbud	2017		2018		2019	
			Hjemmel		Hjemmel		Hjemmel	
			Ja	Nej	Ja	Nej	Ja	Nej
§ 125	Svendborg	Egne					1	
		Kommune					1	
		Region			2		1	
	Ærø	Region					3	
§ 126	Svendborg	Egne	16	2	2	4	2	1
		Kommune	28	3	29	10	146	33
		Region	10	2	44	32	41	51
		Privat	9	1	5		13	4
	Langeland	Egne					1	
Privat								1
	Ærø	Region					2	3
§ 126a	Svendborg	Egne	6	1		1		
		Kommune		1				
§ 127	Svendborg	Kommune		1				
		Ærø						1
§ 128	Svendborg	Egne			3		5	
		Kommune			1		1	
		Region	4		1	3		1
		Langeland	3			1		
		Private			1			
I alt	Svendborg		73	11	87	50	211	90
	Langeland		3		1	1	1	1
	Ærø						5	4

Der er et fald i antallet af behandlede magtanvendelser fra 2019 til 2020 fra 301 til 57.

Fokusområde:

I 2020 har fokusområdet været at nedbringe antallet af magtanvendelser gennem læring, VISO forløb og øget fokus på korrekt match ved bo-placering.

Det bemærkes at antallet af magtanvendelser særligt de akutte magtanvendelser jf. § 126 fastholdelse og føring gl. lovgivning, § 124c og d afværgehjælp og fastholdelse ny lovgivning, er faldet markant fra 2019 til 2020.

Da vi ser et øget behov for at anvende flytning uden samtykke samt flytning ved dom, vil fokusområde 2021 fortsat være: øget fokus på korrekt match ved bo-placering herunder øget fokus på domfældte med udviklingshæmning samt de fysiske rammers betydning for den enkelte borgers trivsel.